

POSUDEK OPONENTA DIZERTAČNÍ PRÁCE

akademický rok 2018/2019

doktorandka	MgA. Veronika Pasterná Szemlová
disertační práce	teoretická část - Totalita v animovaném filmu umělecký výkon - animovaný film Hrací skříňka
studijní program	P8206 Výtvarná umění
studijní obor	8206V102 Multimédia a design
školitel	prof. akad. mal Ondrej Slivka, ArtD.
oponent	doc. akad. mal. Michal Zeman
vypracováno	Zlín 21. 11. 2018
počet stran	2

Magistra umění Veronika Pasterná Szemlová po věcné a obsahové stránce splňuje požadavky kladené na disertační práci. Disertační práce se skládá z teoretické části, v které se věnuje tématu totality v animovaném filmu československé produkce, dále potřebného oddílu analýzy kritických snímků sloužícího jako účelový odrazový můstek pro její umělecký výkon v podobě animovaného snímku s názvem Hrací skříňka. Průběh tvůrčí práce a zpracování snímku *Hrací skříňka* je doložen a dokumentován formou explikací.

Umně a důkladně se vnořuje do analýzy zdrojů, snímků, pojmů, definic, situací, režimu, které se vážou k tématu totalitního režimu. Dovedně skládá, příkladně rekognoskuje, mapuje a kótuje animovanou produkci s dlouhou řadou jmen a krátkých situací v kontextu animované tvorby v totalitě. Připisuje i přisuzuje zelené, červené i jiné příhodné znamení k slovům cenzor, trezor, teror, kádr, kritik, moc, za oponou ~~před oponou nikdo nesmí stát~~.

Doktorandka střídá historickou zevrubnost s podrobným popisem dohledávaných, zakázaných i trezorových snímků i autorů, ale zúžený zpětný pohled na tvorbu v totalitním systému pootevřeným trezorem, potřebuje nejen zanícení, ale také střízlivý odstup. Doktorandka je zručná konstruktérka, dle přechylování již vyřčených statí, montuje i přizvukuje slovem opodstatněným, ~~v podstatě nepodstatným~~, výrokem odborníka, jehož slovo může být ~~závadné~~ bezvadné i s otazníkem. Lze rozporovat rozsah a hloubku výčtu historických faktů, zdali jsou fakta nahlížena ze všech uskutečnitelných analytických úhlů ve své závažnosti i ve své vyváženosti. Rozporovat lze také předivo hluboké myšlenky marží vypěstované zlehčené banality události, když je zlehčená, neváží nic, stačí, když je vyslovena a může být spekulována. Vykonstruované roubování na něco, které *to něco* tam není, duté floskule výkladu neviděného, co by v díle mohlo ještě býti viděno, aneb hluchému našeptej, slepému dej prozírt, a nálezce neviděného se vrtí na mechanismu demokracie při pomýšlení

nad dílem, kterému tenkrát doba nepřála, ~~nepřeje tomu dílu ani dnes~~, je přesto v současnosti znovu neviděné. Proto hned v úvodu se dá polemizovat s větou, citace: *Poměrně intenzivní zkušenost našeho národa s totalitním režimem v nedávné minulosti je zavazující, protože si v sobě neseme zakódované poselství detailní znalosti mechanismů moci a jejich fungování.* [str. 8] Syntax *zkušenost našeho národa s totalitním režimem* je zavádějící, protože zkušenost je nepřenositelná vzhledem k národu s posunem necelých třiceti let. Podstatu *mechanismů moci a jejich fungování*, lze podstupovat i současném usprádaní společnosti. Proč je ve výzkumu i analýze opomenut současný stav animované tvorby a její produkce? Proč je v současnosti tvorba uvedena pouze na omezených místech a také je omezena dotací omezenou mocí ~~nebo nemocí~~. Ten kdo má vlastní zkušenost s minulostí totalitního režimu působí na něj srovnání se současným děním ještě intenzivněji. Doba se změnila, ale nezměnilo se chování nadřazených v byrokratickém aparátu. Stále funguje jev *z pozice moci* s tím malým rozdílem, že již neuplatňuje progresivní policejní moc pro deformaci, podrobení nebo umlčení jedince, či skupiny. V disertační práci je nedostatečně uchopen tento jev *z pozice moci*, který se nepřenesl jako zkušenost, protože samotná *moc* má pouze negativní příznaky ve všech systémech. Současný poznatek, že se někdo chová ve svém postavení stejně jako za totalitního režimu, je zjištění časté a otrěsitelné. Je smutné, že doktorandka Veronika neanalyzuje užití *moci* samotné, jak se v dnešní kapitalistické demokracii někteří lidé nenaučili střídme užívat vyššího postavení, nepotřebují přitom ani totalitní režim, ani k svému rozhodování totalitní stát, ale užívají mechanismu zaříkávadla *z pozice moci*, své nadřazenosti, povýšenosti, posedlosti ovládat vše pod sebou. Když se vzdáme ego u blba v jeho jednostrannosti, protože totalita moci je v něm samotném.

Kódované i šifrované podívání se do minulosti doktorandky pokračuje tvůrčím počinem. Animovaný snímek hrací skříňka je též umně a dovedně vytvořen a sestaven v samonosné dílo. Posuzovatel nabyl po zhlédnutí snímku několika skepsí, ale pronáší jen jednu přednostní výtku. Nezapomínejte se tolik minulostí, protože to ohlédnutí je přes 30 let dlouhé a přináší ostudná klopýtnutí. Neohlédává se, neanalyzuje se, nekritizuje se přítomnost s ohledem i pohledem k budoucnosti a tak se přítomnost se bortí, ještě než sama nastává.

Doktorandka dala k posouzení disertační práci a posuzovatel shledává i přes vyslovené námitky, že vynaložené a vytrvale dlouhodobé úsilí a důsledná odborná práce demonstruje komplexní specializované schopnosti magistry umění Veroniky, že uskutečnila dostatečně spoutanou hustotu podrobné analýzy a popisu totality v animovaném filmu bývalého Československa. Disertační práci MgA. Veroniky Pasterné Szemlové tak na základě předložených úzce propojených prací teoretické části a uměleckého výstupu, doporučuji k obhajobě za dosažením titulu Ph.D.

pedagog AAT FMK UTB ve Zlíně